

ΕΝΤΟΜΟΛΟΓΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΝΤΟΜΟΛΟΓΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΕΛΛΑΔΟΣ
Ταχυδρομική Θυρίδα 51214
145 10 Κηφισιά, Αθήνα
<http://www.entsoc.gr/>

Ενημερωτικό Δελτίο
Οκτώβριος 2013
Επιμέλεια: Διονύσιος Περδίκης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ:

Σελ.

Νέα από το Entomologia Hellenica	3
<i>Νέα μέλη της Ε.Ε.Ε.</i>	4
<i>Νέα από δραστηριότητες μελών της Ε.Ε.Ε.</i>	5
<i>Ενημέρωση για συνέδρια</i>	19

Πρόεδρος Κοντοδήμας Δημήτριος	Εργαστήριο Γεωργικής Εντομολογίας Μπενάκειο Φυτοπαθολογικό Ινστιτούτο Στ. Δέλτα 8, 145 61 Κηφισιά, Τηλέφωνο: 210 8180221 Ηλεκτρονικό Ταχυδρομείο: D.Kontodimas@bpi.gr, d.kontodimas@hotmail.com
Αντιπρόεδρος Σαββοπούλου-Σουλτάνη Μαθίλδη	Εργαστήριο Εφαρμοσμένης Ζωολογίας και Παρασιτολογίας Γεωπονική Σχολή, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης 541 24 Θεσσαλονίκη, Τηλέφωνο: 2310 998853 Ηλεκτρονικό Ταχυδρομείο: matilda@agro.auth.gr
Γενικός Γραμματέας Περδίκης Διονύσιος	Εργαστήριο Γεωργικής Ζωολογίας & Εντομολογίας Γεωπονικό Πανεπιστήμιο Αθηνών Ιερά Οδός 75, 118 55, Βοτανικός, Αθήνα, Τηλέφωνο: 210 5294581 Ηλεκτρονικό Ταχυδρομείο: dperdikis@aia.gr
Ταμίας Σταθάς Γεώργιος	Τμήμα Φυτικής Παραγωγής, Α.Τ.Ε.Ι. Καλαμάτας 241 00 Αντικάλamos, Τηλέφωνο: 27210 45214 Ηλεκτρονικό Ταχυδρομείο: georgestathas@hotmail.com
Μέλος Καπαξίδη Ελευθερία	Εργαστήριο Ακαρολογίας & Γεωργικής Ζωολογίας,, Μπενάκειο Φυτοπαθολογικό Ινστιτούτο Στ. Δέλτα 8, 145 61 Κηφισιά, Τηλέφωνο: 210 8180217 Ηλεκτρονικό Ταχυδρομείο: E.Karaxidi@bpi.gr
Μέλος Καραμαούνα Φιλίτσα	Εργαστήριο Βιολογικού Ελέγχου Γεωργικών Φαρμάκων Μπενάκειο Φυτοπαθολογικό Ινστιτούτο Στ. Δέλτα 8, 145 61 Κηφισιά, Τηλέφωνο: 210 8180332 Ηλεκτρονικό Ταχυδρομείο: F.Karamaouna@bpi.gr
Μέλος Μιχαηλάκης Αντώνιος	Εργαστήριο Γεωργικής Εντομολογίας, Μπενάκειο Φυτοπαθολογικό Ινστιτούτο Στ. Δέλτα 8, 145 61 Κηφισιά, Τηλέφωνο: 210 8180248 Ηλεκτρονικό Ταχυδρομείο: A.Michaelakis@bpi.gr

Το τελευταίο τεύχος, VOL. 21, Number 2 (2012) του «Entomologia Hellenica» περιέχει τις εξής εργασίες:

*The tabanid fauna (Diptera: Tabanidae) of the
Chirpan Eminences (Bulgaria)*

DIANA GANEVA AND MILENA KALMUSHKA pp. 45-53

New records of aphid species (Hemiptera: Aphididae) in Greece

A.P. PAPAPANAGIOTOU, M. NATHANAILIDOU, M. TAYLOR,
K.D. ZARPAS, K. VOUDOURIS, J.A. TSITSIPIS,
AND J.T. MARGARITOPOULOS pp. 54-68

*First record of *Lilioceris lili* in Greece*

GEORGIOS TH. PAPADOULIS
AND ANTONIOS E. TSAGKARAKIS pp. 69-73

*First report of *Paysandisia archon* on *Phoenix theophrasti**
KOSTAS NIAMOURIS AND PANAGIOTA PSIROFONIA pp.74-76

Obituary

LOUKAS SANTAS

Όλα τα τεύχη και οι εργασίες του περιοδικού είναι διαθέσιμα στο:

http://www.entsoc.gr/index_files/Page642.htm

<http://www.entsoc.gr/Entomologia%20Hellenica.htm>

[http://www.entsoc.gr/Entomologia%20Hellenica\(abstr\).htm](http://www.entsoc.gr/Entomologia%20Hellenica(abstr).htm)

Έγινε δεκτή η αίτηση εγγραφής ως νέων μελών:

- ♦ της κας **Αμαλίας Κατή** (Γεωπόνου Α.Π.Θ., κατόχου διδακτορικού με θέμα: «Η επίδραση των παρασιτοειδών στους ξενιστές τους»)
- ♦ του κου **Δημήτρη Σοφολόγη** (Γεωπόνου Α.Π.Θ., που εργάζεται σε εταιρεία εμπορίας γεωργικών φαρμάκων με αντικείμενο τη βιολογική φυτοπροστασία)
- ♦ του κου **Κωνσταντίνου Σαμαρά** (Γεωπόνου Α.Π.Θ., Υποψήφιου Διδάκτορα Α.Π.Θ.)
- ♦ της κας **Κωνσταντίνας Αρβανίτη** (Γεωπόνου Γ.Π.Α., Υποψήφιας Διδάκτορος Γ.Π.Α.) και
- ♦ του κου **Απόστολου Πέκα** (Γεωπόνου, κατόχου μεταπτυχιακού και διδακτορικού στην Εντομολογία-Βιολογική Καταπολέμηση)

First International Whitefly Symposium - Το Πρώτο Διεθνές Συμπόσιο για τους Αλευρώδεις διοργανώθηκε στην Κρήτη

Με την παρουσία διακεκριμένων επιστημόνων από όλο τον κόσμο και τη ενεργή συμμετοχή 200 συνέδρων από 33 χώρες, ολοκληρώθηκαν με μεγάλη επιτυχία οι εργασίες του Διεθνούς Συμποσίου για τους Αλευρώδεις «First International Whitefly Symposium» (www.whitefly.gr). Το Συμπόσιο διοργανώθηκε από τον Ελληνικό Γεωργικό Οργανισμό «ΔΗΜΗΤΡΑ» υπό την αιγίδα του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και πραγματοποιήθηκε από τις 20-24 Μαΐου 2013 στην Ορθόδοξη Ακαδημία Κρήτης στο Κολυμπάρι Χανίων. Η οργανωτική επιτροπή του συνεδρίου αποτελείται από τους Δρ Ροδιτάκη Εμμανουήλ και Δρ Αναστασία Τσαγκαράκου, από το Ινστιτούτο Προστασίας Φυτών Ηρακλείου του ΕΛ.Γ.Ο-Δήμητρα και τον Καθ. Γιάννη Βόντα, από το Πανεπιστήμιο Κρήτης. Συνδιοργανωτές του Συμποσίου ήταν η Περιφέρεια Κρήτης και ο Δήμος Φαιστού, ενώ το Bill & Melinda Gates Foundation χρηματοδότησε τη συμμετοχή στο Συμπόσιο Αφρικανών Επιστημόνων και Ερευνητών, και τη φροντίδα νεογνών και παιδιών, των οποίων οι μητέρες συμμετείχαν στις εργασίες του Συμποσίου.

Το Συμπόσιο παρακολούθησαν ερευνητές και επαγγελματίες του γεωργικού κλάδου, στελέχη επιχειρήσεων φυτοπροστασίας της ελληνικής, αλλά και της διεθνούς επιχειρηματικής κοινότητας, καθώς και μέλη της τοπικής αυτοδιοίκησης.

(συνέχεια)

Το πρόγραμμα του Συμποσίου ήταν εξαιρετικά πλούσιο και αναπτύχθηκε σε 8 θεματικές συνεδρίες με συνολικά 69 προφορικές και 100 αναρτημένες παρουσιάσεις.

Το ενδιαφέρον των συνέδρων κέρδισαν οι επίσημοι προσκεκλημένοι ομιλητές: ο Prof. George K. Roderick, από το Πανεπιστήμιο της Καλιφόρνια, παρουσίασε την επίδραση που έχει η παγκόσμια κλιματική αλλαγή στις συνεχώς αυξανόμενες βιολογικές εισβολές συμπεριλαμβανομένων αυτών από τα αλευρώδη, και ο Dr. Paul De Vargo, από τον Κοινοπολιτειακό Οργανισμό Επιστημονικής και Βιομηχανικής Έρευνας (Commonwealth Scientific and Industrial Research Organisation - CSIRO) της Αυστραλίας, ανέλυσε το παγκόσμιο φαινόμενο των αλευρωδών επιδιώκοντας να πετύχει την καλύτερη κατανόηση και την αποτελεσματική αντιμετώπισή του εχθρού. Κατά την διάρκεια του συνεδρίου αναπτύχθηκαν πολλά εξαιρετικού ενδιαφέροντος θέματα.

First International Whitefly Symposium Το Πρώτο Διεθνές Συμπόσιο για τους Αλευρώδεις διοργανώθηκε στην Κρήτη.

(συνέχεια)

Το Συμπόσιο ολοκληρώθηκε με την συμμετοχή 75 συνέδρων σε περιό-
δεια στην περιοχή της Μεσσαράς Ηρακλείου, όπου φιλοξενήθηκαν από το
Δήμο Φαιστού και επισκέπτηκαν τις εγκαταστάσεις του Αγροτοβιομηχανικού
Συνεταιρισμού Τυμπακίου, καλλιέργειες της περιοχής όπως και τα αρχαία
μνημεία της Κνωσού και της Φαιστού.

Το Συμπόσιο στήριξαν οι χορηγοί του / Πλατινένιος χορηγός: DuPont,
Χρυσοί χορηγοί: Sumitomo Chemical, Bayer CropScience, Syngenta-
Bioline, Dow - Elanco Hellas και Ασημένιοι χορηγοί: Hazera Hellas,
Biobest.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ: Πρόγραμμα Ευρωπαϊκής Εδαφικής Συνεργασίας Ελλάδας-Ιταλίας 2007-2013

ΕΡΓΟ: «Recording, documentation, promotion and distribution of the aromatic and therapeutic herbs, plants and plant products - RE.HERB»

Co-funded by the European Union (ERDF)
and by National Funds of Greece & Italy

ΕΤΑΙΡΟΙ

Επικεφαλής: Περιφερειακή Ενότητα Ηλείας, Ελλάδα

Λοιποί Εταίροι:

Επαρχία του Τάραντο, Ιταλία

Περιφερειακή Ενότητα Πρέβεζας

Ακαδημία Αθηνών - Κέντρο Έρευνας Ελληνικής Λαογραφίας

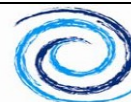
Πανεπιστήμιο Πατρών

Προτεραιότητα του έργου αποτελεί η καταγραφή, τεκμηρίωση, ανάδειξη και προβολή των αρωματικών και φαρμακευτικών βοτάνων και φυτών. Ο στόχος αυτός θα επιτευχθεί με τη συστηματική και επιστημονική καταγραφή και τεκμηρίωση των παραμέτρων που καθορίζουν τις μεθόδους και τους τύπους παραγωγής, καλλιέργειας, συγκομιδής, επιλογής, χρήσης, καθώς και την ιστορία των βοτάνων και της χρήσης τους από τους ανθρώπους στο παρελθόν και στο παρόν.

Co-funded by the European Union (ERDF)
and by National Funds of Greece & Italy

Greece - Italy
2007-2013

(συνέχεια)

Η ανωτέρω τεκμηρίωση οδηγεί στην ανάπτυξη των υποδομών της τεχνολογίας της πληροφορίας για την παροχή έγκυρης συμβουλευτικής στους παραγωγούς βοτάνων και στους καταναλωτές προϊόντων / βοτάνων και επιπλέον, προσφέρει τη δυνατότητα της διεθνούς κατοχύρωσης των παραδοσιακών τροφίμων και ποτών με σημαντικά οφέλη για την εθνική οικονομία.

Βασικό στόχο και επιδίωξη του παρόντος έργου συνιστά η ανάδειξη σε εθνικό και διασυνοριακό επίπεδο των φαρμακευτικών και κοσμετολογικών ιδιοτήτων που έχουν συγκεκριμένα φυτά και βότανα αποσκοπώντας αφενός μεν στην πληρέστερη και ολοκληρωμένη ενημέρωση αναφορικά με τις ευεργετικές ιδιότητες τις οποίες έχουν και αφετέρου στην ενίσχυση της ζήτησης (εγχώριας και μη) για επιλεγμένα προϊόντα που έχουν ως βάση τους φυτά και βότανα. Ιδιαίτερα στην εποχή μας που η οικολογική συνείδηση και η ανάγκη χρήσης αγνών προϊόντων κάνουν τα προϊόντα από βότανα ιδιαίτερα ελκυστικά στον καταναλωτή, το έργο θα προωθήσει την προβολή των βοτάνων και των προϊόντων που κατασκευάζονται από αυτά.

Στα πλαίσια υλοποίησης του έργου, στις 6 Ιουνίου 2013, στην επαρχία του Τάραντα Ιταλίας, πραγματοποιήθηκε Διεθνές συνέδριο και info day. Στο συνέδριο, από την πλευρά της Ελλάδας, παρουσιάστηκαν οι εξής ομιλίες:

1. Εκ μέρους του Πανεπιστημίου Πατρών, το θέμα «Traditional herbal medicines - Modern challenges» από τη Δρα Φωτεινή Λάμαρη, Επίκουρο Καθηγήτρια στο Εργαστήριο Φαρμακογνωσίας του Πανεπιστημίου Πατρών,

Co-funded by the European Union (ERDF)
and by National Funds of Greece & Italy

(συνέχεια)

2. Εκ μέρους της Περιφερειακής Ενότητας Πρέβεζας, παρουσιάστηκε μια σειρά από ταινίες μικρού μήκους για ορισμένα σημαντικά αρωματικά φυτά της Ελλάδας από τον Κύριο Ευστάθιο Πλώτα, Σκηνοθέτη και προσκεκλημένο ομιλητή, και

3. Εκ μέρους του συντονιστή του έργου (Περιφερειακή Ενότητα Ηλείας), το θέμα «The use of aromatic and medicinal plants in plant protection» από την Δρα Ειρήνη Καραναστάση, Επίκουρο καθηγήτρια Φυτοπροστασίας στο Τ.ΤΕΙ Μεσολογγίου, και προσκεκλημένη ομιλήτρια. Η ομιλία μάλιστα έτυχε μεγάλης αποδοχής από τους εταίρους και τους συνέδρους καθώς, όπως χαρακτηριστικά είπε ο συντονιστής από την πλευρά της Ιταλίας, παρουσιάστηκε ένα πολύ ενδιαφέρον θέμα πάνω στο οποίο το κοινό είχε άγνοια.

10 ήμερο εκδηλώσεων στη Μελισσοκομία

Το Ινστιτούτο Μελισσοκομίας σε συνεργασία με την Ομοσπονδία Μελισσοκομικών Συλλόγων Ελλάδος (ΟΜΣΕ), το Μελισσοκομικό Ερευνητικό Εκπαιδευτικό Κέντρο (Μ.Ε.Ε.Κ.), το Μελισσοκομικό Σύλλογο Χαλκιδικής «Ο Αριστοτέλης», το Μελισσοκομικό Σύλλογο Άργους και την Πολιτιστική Εταιρεία Εκπαιδευτικών Ν. Μουδανιών 'Πλεύση', διοργάνωσε ένα 10 ήμερο εκδηλώσεων (22 Φεβρουαρίου - 4 Μαρτίου 2013) με θέμα τη μέλισσα και τα προϊόντα της καθώς και την προστασία των προϊόντων από κάθε είδους τοξικές ουσίες του περιβάλλοντος.

Κοινός παρονομαστής όλων των εκδηλώσεων ήταν ο κ. Gilles Ratia, πρόεδρος της Αριμονδία, της Παγκόσμιας Ομοσπονδίας Μελισσοκόμων.

Οι εκδηλώσεις ξεκίνησαν από την Αθήνα, όπου έλαβε χώρα μελισσοκομικό σεμινάριο και συνάντηση των μελισσοκόμων ως άτυπη ημερίδα στην ANEL-STANDTARD Παντελάκης με θέμα τις εξελίξεις στον τομέα των ασθενειών, τις ντόπιες φυλές μελισσών και τη θρέψη των μελισσών.

Εικ. 1. Από την εκδήλωση στην ANEL.

Διακρίνονται οι κ. Πασχάλης Χαριζάνης, Gilles Ratia, Ελευθέριος Παντελάκης, Μαρία Μπουγά και Φανή Χατζήνα

(συνέχεια)

Ακολούθησε η επίσκεψη στο Ινστιτούτο Γεωπονικών Επιστημών στο κτήμα Συγγρού και στις νέες εγκαταστάσεις της εταιρείας ΑΤΤΙΚΗ, επίσκεψη/εκδρομή στις εγκαταστάσεις βασιλοτρόφων στην Αχαΐα όπου έγινε μία πολύ σύντομη παρουσίαση του κ. Gilles Ratia, ο οποίος αναφέρθηκε στην σπουδαιότητα της βασιλοτροφίας. Τέλος, έγινε μία μικρή επίδειξη ανατομίας της βασίλισσας και του τρόπου καταμέτρησης των ωοφόρων σωλήνων από την κ. Φανή Χατζήνα, ως μιας από τις μεθόδους αξιολόγησης της ποιότητας της βασίλισσας.

Η περιοδεία του κ. Gilles Ratia συνεχίστηκε την 26η Φεβρουαρίου στο Ναύπλιο, όπου υπό την αιγίδα της Περιφερειακής Ενότητας Αργολίδας οργανώθηκε ημερίδα με θέμα «Καλλιέργεια εσπεριδοειδών: αντιμετώπιση εντόμων με τρόπους φιλικούς για τη μέλισσα-προστιθέμενη αξία στο προϊόν». Η ημερίδα οργανώθηκε μετά από πρόσκληση του Συλλόγου Μελισσοκόμων Αργολίδας, ως ένας πρώτος τρόπος να ενημερωθούν οι μελισσοκόμοι αλλά και οι καλλιεργητές για τους κινδύνους που διατρέχουν οι πρώτοι όταν οι δεύτεροι χρησιμοποιούν μελισσοτοξικά και δη νευροτοξικά (βλέπε νέο-νικοτινοειδή) σκευάσματα. Εισηγητές ήταν οι κ. Γιώργος Χαρμπής, Προϊστάμενος της Δ/νσης Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής της Περιφερειακής Ενότητας Αργολίδας, η κ. Κατερίνα Καρατάσου, Κτηνίατρος στην Ομοσπονδία Μελισσοκομικών Συλλόγων Ελλάδας, η κ. Φανή Χατζήνα από το Ινστιτούτο Μελισσοκομίας, ο κ. Gilles Ratia και ο κ. Παντελή Βογιατζάκης, Γεωπόνος της Περιφερειακής Ενότητας Χανίων. Την 27η Φεβρουαρίου, ο κ. Gilles Ratia βρέθηκε στα γραφεία της Ομοσπονδίας Μελισσοκομικών Συλλόγων Ελλάδας, στη Λάρισα. Η τελευταία ημέρα του Φεβρουαρίου, η 28η, ήταν αφιερωμένη στον Μελισσοκομικό Συνεταιρισμό της Νικήτης και σε ένα παραδοσιακό μελισσοκομείο στο Γομάτι Χαλκιδικής.

Την 1η Μαρτίου επισκεφτήκαμε τη Γεωπονική Σχολή του Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης όπου ξεναγηθήκαμε στα εργαστήρια και ενημερωθήκαμε από τον Καθηγητή κ. Ανδρέα Θρασυβούλου για τις ερευνητικές δραστηριότητες του εργαστηρίου Μελισσοκομίας. Το απόγευμα της ίδιας μέρας, στήσαμε την έκθεση ζωγραφικής των παιδιών 8 Δημοτικών σχολείων της Χαλκιδικής: 261 παιδιά πήραν μέρος στην έκθεση με ατομικές και συλλογικές ζωγραφίες και η έκθεση παρέμεινε στο φουαγιέ του Πνευματικού Κέντρου των Νέων Μουδανιών μέχρι και τις 14 Μαρτίου. Οι φωτογραφίες των έργων θα φιλοξενηθούν στην ιστοσελίδα του Ινστιτούτου Μελισσοκομίας, www.hellenic-beereseearch.gr και κάποιες από αυτές και στην ιστοσελίδα www.beekeeping.com.

(συνέχεια)

Η 2^η Μαρτίου ήταν η ημέρα που το 10ήμερο των μελισσοκομικών εκδηλώσεων έφτασε στο αποκορύφωμα του ενδιαφέροντας και της συνάθροισης φίλων μελισσοκόμων αλλά και καταναλωτών. Η ημερίδα στα Νέα Μουδανιά με γενικό θέμα «Μέλισσα, περιβάλλον, φυτά, προϊόντα» είχε δύο μέρη/ συνεδρίες. Η πρώτη συνεδρία, με ειδικότερο θέμα «Πρόπολη, γύρη, μέλι: ιδιότητες, θρέψη και υγεία το μελισσιού» ήταν αφιερωμένη στους μελισσοκόμους. Την εισαγωγική ομιλία έκανε ο κ. Gilles Ratia, με θέμα «Δέκα παράγοντες που οδηγούν στην κρυστάλλωση του μελιού- μέτρα αποφυγής», και ακολούθησαν οι κ. Sjef van der Steen από το Πανεπιστήμιο του Wageningen στην Ολλανδία, ο οποίος έκανε μία εξαιρετική διείσδυση στο θέμα «Η θρέψη των μελισσών», ο Καθ. κ Muhsin Dogaroglu, από το Πανεπιστήμιο του Tekirdak στην Τουρκία, ο οποίος αναφέρθηκε με πολλές λεπτομέρειες και ερευνητικά αποτελέσματα στην «Ανάπτυξη των μελισσών την άνοιξη», η κ. Asli Ozkirim, από το Πανεπιστήμιο της Ankara στην Τουρκία, η οποία αναφέρθηκε στις «Ιδιότητες της ελληνικής πρόπολης και χρήση εναντίον της Αμερικάνικης σηψηγονίας», η κ. Φανή Χατζήνα αναφέρθηκε στα «Υπολείμματα φαρμάκων και στο βασιλικό πολτό», ο κ. Λεωνίδας Χαριστός, Επισημονικός Συνεργάτης στο Ινστιτούτο Μελισσοκομίας από 11 ετίας, αναφέρθηκε στο «Περιβάλλον και επιδράσεις στα προϊόντα της μέλισσας», ο κ. Παύλος Καμπούρης, μελισσοκόμος και μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της ΟΜΣΕ, παρουσίασε στοιχεία για τη μελισσοκομία στη Χαλκιδική, και ο κ. Αλέξανδρος Παπαχριστοφόρου, εξωτερικός συνεργάτης του Ινστιτούτου Μελισσοκομίας, αναφέρθηκε στις «Πιθανές επιπτώσεις των μεταλλείων στη μέλισσα και τα προϊόντα της». Η συμμετοχή στη συνεδρία αυτή ήταν εξαιρετικά μεγάλη. Ξίλοι μελισσοκόμοι ακόμα και από Βόλο, Λάρισα, Κοζάνη, Φλώρινα, Λευκάδα, Ξάνθη, Κομοτηνή ήρθαν για να ακούσουν και να συζητήσουν μαζί μας.

Εικ. 2. Οι κ. Φανή Χατζήνα και Λεωνίδας Χαριστός δίνουν αναμνηστικά στους Asli Ozkirim, Gilles Ratia, Muhsin Dogaroglu και Sjef van der Steen στην ημερίδα στα Νέα Μουδανιά

(συνέχεια)

Η δεύτερη συνεδρία της ημερίδας είχε ένα τελείως διαφορετικό χαρακτήρα. Το θέμα της ήταν «Οι ευεργετικές ιδιότητες των προϊόντων της μέλισσας και των αρωματικών φυτών - βοτάνων στην υγεία του ανθρώπου». Η συνεδρία αυτή απευθύνονταν στο καταναλωτικό κοινό με στόχο να γνωρίσουν οι φίλοι καταναλωτές καλύτερα τα προϊόντα της μέλισσας και τα αρωματικά φυτά της χώρα μας. Τρεις ομιλίες έλαβαν χώρα, από την κ. Φανή Χατζήνα για το «Μέλι, γύρη, βασιλικός πολτός στην υγεία του ανθρώπου», από την κ. Κατερίνα Καρατάσου για την «Πρόπολη, κεριά και δηλητήριο-το φαρμακείο της μέλισσας» και τέλος από την κ. Ελένη Μαλούπα, Διευθύντρια των Ινστιτούτων Φυτικής Παραγωγής του ΕΛΓΟ 'ΔΗΜΗΤΡΑ' για «Τα Ελληνικά αρωματικά φυτά και τις χρήσεις τους».

Η τελευταία ημέρα των μελισσοκομικών εκδηλώσεων ήταν η 4^η Μαρτίου. Μετά την ψυχαγωγική επίσκεψη στο σπήλαιο στην Αλιστράτη Σερρών, έγινε συνάντηση των ξένων καλεσμένων με αντιπροσώπους από μελισσοκομικούς φορείς της Ξάνθης, Κομοτηνής, Καβάλας και Αλεξανδρούπολης στην Καβάλα. Φυσικά, στο συνολικό πρόγραμμα συμπεριλαμβάνονταν και ειδικές επισκέψεις στην Ακρόπολη, στη Θεσσαλονίκη και στο Αρχαιολογικό Μουσείο της Βεργίνας, οι οποίες αν και έξω από τα μελισσοκομικά δρώμενα, θεωρούνται επιβεβλημένες ως δείγμα αναγνώρισης της πολιτιστικής μας κληρονομιάς.

Όλο το πρόγραμμα των μελισσοκομικών εκδηλώσεων μαζί με αυτές τις λίγες πολιτιστικές ανάσες ήταν πραγματικά πολύ εποικοδομητικό. Ο Πρόεδρος της Arimondia, κ. Gilles Ratia ήταν παρών σε κάθε εκδήλωση και είχε μία πολύ καλή ενημέρωση για την μελισσοκομία στην Ελλάδα. Είναι λοιπόν σίγουρο ότι αυτό που έγινε εφέτος θα επαναληφθεί, ίσως με άλλη μορφή, κάποια στιγμή στο σύντομο μέλλον.

*Δρ. Φανή Χατζήνα,
Αναπληρώτρια Ερευνήτρια,
ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΜΕΛΙΣΣΟΚΟΜΙΑΣ
ΕΛΓΟ 'ΔΗΜΗΤΡΑ'*

ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΑΙ ΕΠΙΔΕΙΞΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΩΝ ΣΧΕΔΙΩΝ ΕΝΑΝΤΙ ΤΩΝ ΕΝΙΣΧΥΟΜΕΝΩΝ ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ ΧΩΡΟΚΑΤΑΚΤΗΤΙΚΩΝ ΚΟΥΝΟΥΠΙΩΝ ΣΤΗΝ ΝΟΤΙΑ ΕΥΡΩΠΗ

LIFE: Ανάπτυξη και επίδειξη διαχειριστικών σχεδίων έναντι των ενισχυόμενων από την κλιματική αλλαγή χωροκατακτητικών κουνουπιών στην Νότια Ευρώπη

Ταυτότητα προγράμματος

Ερευνητικό πρόγραμμα συγχρηματοδοτούμενο από την ΕΕ στα πλαίσια του LIFE+ 2012 Περιβαλλοντική Πολιτική και Διακυβέρνηση.

Ιστοσελίδα: www.conops.gr

Facebook: <https://www.facebook.com/pages/Conops/490841804345833>

Twitter: https://twitter.com/life_conops

LIFE+ webpage: http://ec.europa.eu/environment/life/project/Projects/index.cfm?fuseaction=search.dspPage&n_proj_id=4724

Στόχος του LIFE CONOPS

Η ελεύθερη διακίνηση αγαθών και ανθρώπων, μέσω του εμπορίου και των ταξιδιών, έχει διευκολύνει την εξάπλωση των μη ιθαγενών ειδών (non-native species) σε ολόκληρη τη γη. Τα φυτά και τα ζώα που εισέρχονται σε νέους, ξένους βιοτόπους, μπορούν να καταπνίξουν τη φυσική χλωρίδα ή πανίδα και να βλάψουν το περιβάλλον συμπεριλαμβανομένου και του ανθρώπου. Οι εν λόγω οργανισμοί είναι γνωστοί ως «χωροκατακτητικά είδη» (invasive species). Σήμερα, η Ευρωπαϊκή Ένωση δαπανά τουλάχιστον 12 δισεκατομμύρια ευρώ ετησίως για τον έλεγχο των χωροκατακτητικών ειδών και τις καταστροφές που προκαλούν. Τα έντομα καταλαμβάνουν την πρώτη θέση ανάμεσα στα χωροκατακτητικά είδη της Ευρώπης: από τα 1,522 εγκατεστημένα είδη, 1,306 (86%) είναι έντομα.

(συνέχεια)

Ειδικότερα για τα κουνούπια, αρκετά είναι τα είδη τα οποία είναι χωροκατακτητικά (invasive mosquito species-IMS) και τα οποία έχοντας εισαχθεί στην Ευρωπαϊκή επικράτεια βρήκαν ιδανικές περιβαλλοντικές και κλιματολογικές συνθήκες. Το αποτέλεσμα ήταν η εγκατάστασή τους και η οποία ευνοήθηκε και από την αλλαγή του κλίματος που παρατηρείται τις τελευταίες δεκαετίες. Αναλυτικότερα, υπολογίζεται ότι εξαιτίας της κλιματικής αλλαγής το πρόβλημα των χωροκατακτητικών κουνουπιών θα επιδεινωθεί στο άμεσο μέλλον. Το γεγονός αυτό συνεπάγεται ότι νέοι υγειονομικοί και περιβαλλοντικοί κίνδυνοι θα ανακύψουν. Χαρακτηριστικό είναι το γεγονός της εμφάνισης ή της επανεμφάνισης ασθενειών, που σχετίζονται με τα κουνούπια (πχ Chikungunya, Δάγκειος πυρετός, Δάγκειος αιμορραγικός πυρετός, ιός του Δυτικού Νείλου), σε αρκετές χώρες της Ευρώπης και οι οποίες πρέπει να υιοθετήσουν άμεσα μέτρα αντιμετώπισής τους.

Στο πνεύμα των παραπάνω θεμάτων το LIFE CONOPS στοχεύει στην ανάπτυξη ολοκληρωμένων σχεδίων διαχείρισης. Με τον τρόπο αυτό θα εξασφαλιστεί αφενός ο έλεγχος της εξάπλωσης και της εγκατάστασης των χωροκατακτητικών κουνουπιών σε όλη την Ευρώπη και αφετέρου στη προστασία του περιβάλλοντος. Ειδικότερα για τη χώρα μας, τα δεδομένα που σχετίζονται με τη διασπορά, την εποχιακή διακύμανση και τη δυνατότητα ανάπτυξης ανθεκτικότητας στα εγκεκριμένα βιοκτόνα των χωροκατακτητικών κουνουπιών κρίνονται απαραίτητα για το σχεδιασμό και εφαρμογή των κατάλληλων μέτρων αντιμετώπισής τους.

Δεδομένου ότι η ορθολογική διαχείριση των αρθροπόδων υγειονομικής σημασίας προλαμβάνει κινδύνους για τη δημόσια υγεία και σπατάλη δημόσιου χρήματος τα αποτελέσματα του συγκεκριμένου προγράμματος θα βοηθήσουν στο σχεδιασμό των έργων που ως στόχο έχουν την ορθή αντιμετώπιση των ασθενειών που μεταδίδουν τα χωροκατακτητικά κουνούπια.

(συνέχεια)

Ποιοι συμμετέχουν:

Επιστημονικός Υπεύθυνος του προγράμματος είναι ο Δρ Α. Μιχαηλάκης από το Μπενάκειο Φυτοπαθολογικό Ινστιτούτο (ΜΦΙ) και συμμετέχουν Ινστιτούτα, ιδιωτικές εταιρείες και δημόσιοι φορείς από Ελλάδα και Ιταλία. Αναλυτικότερα, από την

Ελλάδα οι εταιρείες που συμμετέχουν στο πρόγραμμα είναι το Γεωπονικό Πανεπιστήμιο Αθηνών, το ΕΚΕΦΕ «Δημόκριτος», Ερευνητικό Πανεπιστημιακό Ινστιτούτο Αστικού Περιβάλλοντος και Ανθρώπινου Δυναμικού-Πάντειο Πανεπιστήμιο και οι εταιρείες ONEX Hellenic-services Provision Private Company-Security Systems και TERRA NOVA Environmental Engineering Consultancy Ltd. Αντίστοιχα από την Ιταλία συμμετέχουν η Azienda Sanitaria Locale Cesena, η Azienda Unità Sanitaria Locale Ravenna, το CENTRO AGRICOLTURA AMBIENTE "G.NICOLI" S.R.L., και η Regione Emilia-Romagna - Public Health Service.

Η εναρκτήρια συνάντηση του έργου CONOPS, πραγματοποιήθηκε στις 11-12 Σεπτεμβρίου 2013, στην Αθήνα. Στη συνάντηση παραβρέθηκαν εκπρόσωποι των 10 εταιρειών που συμμετέχουν στο πρόγραμμα (6 από την Ελλάδα, 4 από Ιταλία). Κατά τη διάρκεια των εργασιών της 1ης ημέρας, οι εταιρείες παρουσίασαν συνοπτικά το έργο και τις δράσεις του οργανισμού που εκπροσωπούν, όπως επίσης το ρόλο τους στο έργο του CONOPS. Οι στόχοι, τα αντικείμενα, οι δράσεις καθώς και τα παραδοτέα του έργου παρουσιάστηκαν από το Συντονιστή του προγράμματος, τα οποία στη συνέχεια συζητήθηκαν εκτενώς μεταξύ των εταιρειών. Τη 2η μέρα της συνάντησης συζητήθηκαν θέματα που αφορούν στην οικονομική διαχείριση του προγράμματος, στις διαδικασίες λειτουργίας του Έργου, στο χρονοδιάγραμμα υλοποίησης ενεργειών και στις ενέργειες διάχυσης της εξέλιξης και των αποτελεσμάτων του Έργου. Στο τέλος της συνάντησης και μετά από ομόφωνη απόφαση των εταιρειών, προγραμματίστηκε η επόμενη συνάντηση της Ομάδας Εργασίας.

Δρ. Αντώνιος Μιχαηλάκης

E-mail: a.michaelakis@bpi.gr

IOBC-WPRS
OILB-SROP

IOBC/WPRS Working Group

Integrated Control in Citrus Fruit Crops

Adana, Turkey 7-9 May 2013

Ο Δρ Γεώργιος Σταθάς, Αναπληρωτής Καθηγητής στο Τ.Ε.Ι. Καλαμάτας ήταν προσκεκλημένος ομιλητής στο IOBC/WPRS Group: International Control in Citrus Fruit Crops. Adana, Turkey, 7-9 May 2013, Hilton SA. Θέμα ομιλίας: «Biological Control on insect pests in citrus orchards in Greece».

Επίσκεψη πραγματοποιήθηκε στο Τ.Ε.Ι. Καλαμάτας και περιήγηση σε περιοχές του νομού Μεσσηνίας του συστηματικού εντομολόγου Ferenc Kozár, Plant Protection Institute, Hungarian Academy of Sciences, Department of Zoology, Hungary, με σκοπό τη συλλογή και καταγραφή κοκοειδών εντόμων, στα πλαίσια διμερούς συνεργασίας ερευνητικού προγράμματος που εκπονείται από τον ανωτέρω φορέα και το Μπενάκειο Φυτοπαθολογικό Ινστιτούτο (υπεύθυνος: Δρ Παναγιώτης Μυλωνάς, Μ.Φ.Ι.).

International Organisation for Biological and Integrated Control of Noxious Animals and Plants (IOBC)

West Palaearctic Regional Section (WPRS)

Organisation Internationale de Lutte Biologique et Intégrée contre les Animaux et les Plantes Nuisibles (OILB)

Section Régionale Ouest Paléarctique (SROP)

10 December 2013:

Advances in Nematology, The Linnean Society of London, Piccadilly, London. Website: <http://www.aab.org.uk>

25-27 February 2014:

Meeting of the IOBC-WPRS Working Group "Pesticides and Beneficial Organisms", Namur, Belgium.

21-23 May 2014:

IOBC/WPRS Working Group "Landscape management for functional biodiversity", Poznan, Poland.

14-18 September 2014:

Meeting of the IOBC-WPRS Working Group "Integrated Control in Protected Crops, Temperate Climate", Ghent, Belgium.

Περισσότερες πληροφορίες για Συνέδρια Ομάδων Εργασίας του Διεθνούς Οργανισμού για την Ολοκληρωμένη Αντιμετώπιση (IOBC/WPRS) υπάρχουν στο:

<http://www.iobc-wprs.org/events/index.html>

